

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl/contact

Datum
Zie verzenddatum linksonder

Ons kenmerk
PZH-2024-847205579
DOS-2023-0003550

Uw kenmerk
DGKE / 37393168

Bijlagen
1

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Minister R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Onderwerp

Reactie Provincie Zuid-Holland op Voortgang Delta Rhine Corridor

Geachte minister voor Klimaat en Energie,

Naar aanleiding van uw Kamerbrief over de voortgang van de Delta Rhine Corridor van 5 oktober 2023, en uw brief van 10 januari (*DGKE / 37393168*), delen wij bij deze onze standpunten ten aanzien van de Delta Rhine Corridor.

Graag nemen wij u middels dit schrijven mee in een aantal maatschappelijke doelen en randvoorwaarden die van groot belang zijn voor Zuid-Holland, maar ook voor het project als geheel.

1. Sneller verduurzamen

Eén doel van deze buisleidingen en kabels, is het versnellen van de energie- en grondstoffentransitie, van zowel Nederland als Noordwest Europa. Het Rijk heeft dit energieproject bestempeld als project van nationaal belang, met als expliciet doel het project te versnellen. Ook Zuid-Holland acht dit project cruciaal om onze verduurzamingsdoelstellingen te bereiken, en economische positie te behouden.

Wij hebben de mijlpalen van de Delta Rhine Corridor echter al meermaals in de tijd zien opschuiven. Wij vrezen dat dit zal resulteren in vertraagde realisatie van de maatschappelijke baten op vlak van verduurzaming, economie en veiligheid. We hopen dat het Rijk haar ambitie en urgentie vasthoudt, en zullen er van onze kant alles aan blijven doen om tot snelle realisatie te komen.

2. Gevaarlijke stoffen veiliger vervoeren

De andere grote belofte van de buisleidingenbundel is het veiliger vervoeren van gevaarlijke stoffen. Met oog op lokaal draagvlak, moeten we hier samen op blijven sturen, omdat het een directe kans biedt voor een veiligere en betere leefomgeving. In uw brieven laat u de brede scope van dit project deels los en daarmee mogelijke maatschappelijke baten. Onzes inziens zijn er twee deelproblemen:

2.1 Modal shift LPG en Propeen

Eenzijds vinden we het, net als de andere betrokken provincies, jammer en prematuur dat de LPG en propeen-leiding in deze fase al uit de onderzoekscope zijn gehaald. Deze leidingen bieden namelijk een mogelijkheid om het spoorvervoer van gevaarlijke stoffen te beperken - en met name de spoorbewegingen door woonkernen.

De Maatschappelijke Kosten Baten Analyses van deze leidingen, vielen in de meeste scenario's positief uit. Het lijkt erop dat ze uit de scope zijn gehaald omdat er geen private initiatiefnemers zijn. Bij ons leeft de vraag of dit een voldoende zwaarwegende reden moet zijn om de leidingen nu al uit de scope van het onderzoek te halen. Als op korte of langere termijn zou blijken dat deze leidingen inderdaad definitief uit de scope vallen, dan zullen andere oplossingen voor onze inwoners gevonden moeten worden. Wij staan hierin op hetzelfde standpunt als de Provincies Noord-Brabant en Limburg.

2.2 Ammoniak

Anderzijds speelt er bij ons een additioneel urgent vraagstuk waar we graag aandacht voor vragen: de voorspelde scenario's omtrent waterstofdragers. De aanhoudende onzekerheid van de ammoniak-leiding, of de jarenlange vertraging hiervan, heeft systeembepalende impact op de waterstoftransitie, het perspectief van de Rotterdamse Haven, en de toekomst van onze inwoners. Wij vragen u hierbij om niet over één nacht ijs te gaan, en alle scenario's en effecten goed door te rekenen.

Veel is nog onduidelijk over hoe de uiteindelijke waardeketens van waterstof en ammoniak eruit zullen zien. Eén ding wordt ons wel steeds duidelijker: zonder, of in afwachting van, een ammoniak-leiding, kan er significant minder ammoniak doorgevoerd worden richting het achterland en Duitsland. Initiële berekeningen wijzen dan op een onverdedigbaar aantal jaarlijkse vervoersbewegingen per spoor (100.000-en) en binnenvaart (10.000-en) op niet al te lange termijn, met alle lokale impact van dien. In dit kader wijzen wij u ook nogmaals op het vorig jaar februari verschenen, en nogmaals bijgevoegde, rapport "*Juridische mogelijkheden voor routing van gevaarlijke stoffen per spoor*". Bijsturen als overheid is mogelijk, en soms zelfs verplicht, en kan effect hebben op routing en modaliteitskeuze.

De totstandkoming van een veilige ammoniakleiding is voor de Provincie randvoorwaardelijk. Zonder buisleiding zal binnenkomende ammoniak waarschijnlijk grotendeels bij de zeehavens tot waterstof gekraakt moeten worden. Eventuele beperkte rechtstreekse doorvoer, moet uiteraard geschieden in balans met veiligheid, leefomgeving, natuur, woningbouw, en andere opgaven.

Wij bepleiten deze balans vanuit het principe van (voor)zorg voor onze inwoners, en vanuit onze rol als bevoegd gezag in de vergunningverlening van ammoniak op- en overslag installaties in Zuid-Holland. In publiek-privaat verband leggen wij hier samen momenteel de basis voor een hele nieuwe waardeketen en energiesysteem. Wanneer dat op een manier dreigt te gebeuren die niet in evenwicht is met de belangen van Zuid-Hollanders, dan zullen wij onze bevoegdheid en ons instrumentarium moeten inzetten om dit recht te zetten.

De bewijslast dat de uiteindelijke ammoniak-gerelateerde activiteiten wél veilig en in balans met andere belangen kunnen worden uitgevoerd, ligt bij de initiatiefnemers en het Rijk. Zoals afgesproken in BO MIRT verband, wordt er binnen het traject NOVEX Rotterdamse Haven, samen met de relevante stakeholders, gekeken naar de effecten van de ammoniakketen (transport, opslag, overslag, kragen) op veiligheid, stikstofdeposities, en andere ruimte vragende opgaven zoals de woningbouw. We hebben hoge verwachtingen van dit traject, en kijken uit naar constructieve samenwerking.

In dit kader vragen wij u om deze onderzoekagenda ook te prioriteren en te versnellen. Indien een buisleiding vanuit dit systeemperspectief randvoorwaardelijk zou blijken, dan vragen we om tijdige realisatie hiervan, desnoods middels 'onorthodoxe maatregelen'.

3. Lokaal perspectief als randvoorwaarde

Tot slot geloven wij dat het creëren en behouden van lokaal draagvlak cruciaal is voor het slagen van dit project, en daarmee ook aan het realiseren van de maatschappelijke baten. Wij vragen u om meekoppelkansen voor mogelijk lokaal medegebruik van de leidingen serieus te blijven nemen, en hier proactief mee om te springen.

Ook willen wij uw aandacht vestigen op de zogenaamde uitvoeringskansen: kansen om het grondgebied rondom de leidingenstrook op een maatschappelijk waardevollere manier invulling te geven na aanleg. Wat ons betreft liggen er grote kansen om met realisatie van de Delta Rhine Corridor niet alleen het bedrijfsleven en de energietransitie een boost te geven, maar ook provinciale en rijksopgaven op het gebied van klimaat, natuur, waterkwaliteit, de transitie van het landelijk gebied, en zelfs wonen, recreatie en mobiliteit. Een plan waar iedereen op zit te wachten, is niet alleen een kans, maar ook een verantwoordelijkheid, en een randvoorwaarde voor lokaal draagvlak.

In uw brieven lijkt u nu ook het principe van gelijktijdige aanleg deels los te laten. Dit zouden wij ten zeerste betreuren. Het betekent namelijk dat de grond meerdere keren open zal moeten, met alle lokale overlast van dien. Ook betekent het dat de grond, wanneer de eerste lichte leidingen er eenmaal in ligt, moeilijker een maatschappelijk waardevolle lange-termijn-functie kan krijgen, omdat de grond nog vaker open zal gaan.

4. Tot slot

Om de maatschappelijke doelen te behalen en de snelheid in het project te houden zijn er onzes inziens harde afspraken nodig in deze fase van het proces. In de kern gaat het om afspraken betreffende het transport van gevaarlijke stoffen, in het bijzonder ammoniak, en een hernieuwde focus op lokaal perspectief en draagvlak. Wij kijken uit naar constructieve verdere samenwerking op dit dossier, en nodigen u hierbij graag uit voor een bestuurlijk overleg - indien gewenst gezamenlijk met de bestuurders van Noord-Brabant en Limburg. Wij denken in dit overleg graag met u mee, onder meer over het uitvoeren van de MER.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

drs. J. Smit

Wij verzoeken u in uw correspondentie altijd het DOS-nummer (DOS-2023-0003550) te vermelden.
Meer informatie www.zuid-holland.nl/contact

Bijlagen

Juridische mogelijkheden voor routing van gevaarlijke stoffen per spoor (3 februari 2023)

Afschrift aan

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Minister Harbers en Staatssecretaris Heijnen

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, Minister Adriaansens

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Minister De Jonge

College van Gedeputeerde Staten Provincie Noord-Brabant

College van Gedeputeerde Staten Provincie Limburg